

THE ROLE OF INTELLECTUALS IN THE MODERNIZATION OF SMALL TOWNS
THE CASE OF CELLDÖMÖLK AND SÁRVÁR

by *T. Lenner*

S u m m a r y

The anomalies which overload the socio-economic environment are in part spatially focused on the small town network of Hungary. Approaching the development routes of small towns either from a temporal or from a settlement pattern aspect, definitive crisis symptoms are recorded, since the development and consolidation could not be balanced under the diverse physical, economic and social conditions. One of its consequences, the lack of functions – deriving from the centre role in a small region – are detectable, first of all, in local societies, since integration into the small town network will be uneven.

In the relation system between space and society, intellectuals have a special role as their qualification and attitude to knowledge ensures a certain level of demands. The ideal utilization of space envisaged by the intellectuals as a social group rarely coincides with the actual utilization and this leads to various problems of larger scale in settlements.

My methodological approach was a micro-scale comparative investigation with the aim of revealing the internal relationships of two small towns of Western Transdanubia. It was found that there are exaggerated expectations against local internal resources in the spatial distribution of innovations. In the present-day situation, with their qualifications and attitudes, the intellectuals cannot properly meet the demands of the tasks of contributing to the adaptation of innovations, thus actively transforming and renewing the environment.

To launch an organic development in small towns, primarily the intellectual background should be strengthened with more investment and tolerance in the future.

Translated by K. MOLNÁR

Balázs Dénes: *A csepegő kövek igézetében.* – A szerző kiadása, Érd, 1994. 124 old.

Teresztenye és Égerszög apró falvak az Aggteleki és a Rudabányai-karszt határán. A Teresztényén nyíló Kinizsi-forrásbarlang feltárásával próbálkozott meg a szerző és kicsiny, de lelkes csapata 1954-ben a Keserű-tó omladékos víznyeldejének a bontásával. Az itteni kudarc után a Dász-töbör kibontásával jutottak be elsőként az Aggteleki-karszt harmadik leghosszabb barlangjába, a – ma már – 3,2 km hosszan feltárt égerszögi Szabadság-barlangba.

BALÁZS D. naplószerűen, érzékletesen írja le a korabeli barlangkutatók hősiezen küzdelmes, önfeláldozó munkáját. A fordulatos, izgalmas, regényszerű kis könyv a Szabadság-barlang felfedezésén túl, a társadalmi háttér megrajzolásával bepillantást nyújt az 50-es évek jellegzetes politikai viszonyaiba is.

A könyvet fényképfelvételek és rajzok illusztrálják. Függelékben a Szabadság-barlang 1954 utáni sorsáról közöl dátumokhoz kötött információt. Ez a könyv hiánypótló munka, hiszen az égerszögi barlangról eddig csak folyóiratcikkek, kutatási jelentések, ill. kis példányszámban sokszorosított gépelvények jelentek meg. BALÁZS D. munkája nem hiányozhat az Aggteleki-karszt és a barlangok szerelmeseinek, a természetjárók, a Galyaság iránt érdeklődők, valamint a magyar földrajztanárok könyvespolcáról.

TÓZSA ISTVÁN